

طراحی آموزشی سریع

مترجمین:

۴۴ دکتر اسماعیل زارعی زوارکی، (دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی (ره))

۴۴ ذبیح‌اله اللهی

۴۴ رضا پاشا

انتشارات شمال پایدار

حق چاپ برای مؤلفان اثر محفوظ است.

مرکز پخش: آمل

انتشارات شمال پایدار

۰۱۱-۴۴۲۲۳۳۵۳

۰۱۱-۴۴۲۲۲۷۹۰

مستودق پستی: ۱۳۴

www.shomal-paydar.ir

سرشناسه: پیسکوریج، جورج ام، ۱۹۵۰-م.

عنوان و نام پدیدآور: طراحی آموزشی سریع / [جورج ام. پیسکوریج؛ مؤلفان] مترجمان: اسماعیل

زارعی زوارکی، ذبیح‌اله اللهی، رضا پاشا.

مشخصات نشر: آمل: مؤسسه فرهنگی شمالی، نشر شمال پایدار، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۴۸۲ ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۴۸-۰۹-۹

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Rapid instructional design: learning ID

fast and right, 2nd.ed, 2006

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: نظام‌های آموزشی - - طرح و برنامه‌ریزی

موضوع: Instructional systems - Design

شناسه افزوده: زارعی زوارکی، اسماعیل، ۱۳۵۰-، مترجم

شناسه افزوده: اللهی، ذبیح‌اله، ۱۳۵۷-، مترجم

شناسه افزوده: پاشا، رضا، ۱۳۵۳-، مترجم

ردمک: ۱۳۹۵ ط ۴ ۹ پ ۱۰۲۸/۳۸ LB

بندی دیوید: ۳۷۱/۲

شماره کتابخانه: ۴۳۰۱۶۳۱

طراحی آموزشی سریع

مترجمان: دکتر اسماعیل زارعی زوارکی، ذبیح‌اله اللهی، رضا پاشا

ناشر: انتشارات شمال پایدار

چاپ و صحافی: چاپ جلوه شهر

صفحه آرائی: مونا سام دلیری

نوبت چاپ: نخست - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۴۸-۰۹-۹

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۶	مقدمه
۱۶	هدف
۱۷	مخاطب‌ها
۱۸	مبانی خاص
۲۳	سازماندهی کتاب
	فصل ۱
۲۳	مواد و منابع به کارگرفته شده در طراحی آموزشی چه هستند؟
۲۵	چرا طراحی آموزشی؟
۲۶	طراحی آموزشی چیست
۲۹	تعدادی از تعاریف
۳۱	نکات مثبت طراحی آموزشی
۳۶	Δ محدودیت‌های طراحی آموزشی
۳۷	منابع
۳۸	غلبه بر محدودیت‌ها
۳۹	* جدول ۱- فهرست واری: آیا من به طراحی آموزشی نیاز دارم؟
۳۹	دستورالعمل: به هر کدام از سؤالات زیر با استفاده از بله/ خیر، پاسخ دهید. ۳۹
	فصل ۲
۴۰	قبل از این که کاری انجام دهید:
۴۰	فعالیت‌های قبل از طراحی آموزشی
۴۲	با چه کسی صحبت کنیم و چه بپرسیم
۴۳	(۱) نیازهای سازمانی و طراحان موقتی
۴۴	Δ چگونه باید یک نیاز سنجی سازمانی را انجام داد
۴۵	(۲) سنجش گذشته نگر
۴۶	Δ سنجش عملکرد
۴۶	ارزشیابی شکاف عملکرد
۴۹	Δ سنجش فرصت‌های عملکردی
۵۰	منابع اطلاعات عملکرد

- ۵۱ Δ اندازه گیری و جمع آوری داده‌های عملکرد
- ۵۱ فواید عملکرد بهبود یافته
- ۵۲ ❖ مداخله‌های عملکرد
- ۵۳ مداخلات عملکرد غیر آموزشی
- ۵۴ طبقه بندی‌ها و گروه‌های عملکرد ضعیف
- ۵۵ ارتباط آموزش با مداخلات عملکرد دیگر
- ۵۷ ❖ سوالات سنجش عملکرد
- ۵۸ (۱) سنجش نیازهای آموزشی
- ۵۸ ❖ سوالات نیاز سنجی آموزشی برای مدیریت
- ۶۰ ❖ سوالات نیاز سنجی آموزشی برای شرکت کنندگان فردی
- ۶۱ ❖ قالب‌های تحلیل نیازهای آموزشی برای مدیران
- ۶۲ Δ انتخاب نیازها
- ۶۲ اعتبار گذاری
- ۶۳ ❖ فرم انتخاب متخصص موضوع
- ۶۴ سوالاتی که باید از خود پرسید
- ۶۵ ❖ سوالات مرتبط با نیاز
- ۶۵ • آیا برآوردن این نیاز به کارکنان کمک می‌کند تا رفرآیند کمک به سازمان جهت رسیدن به اهداف تجاری بیشتر موفق شوند؟
- ۶۵ Δ گزارش تحلیل نیازها
- ۶۶ گزارش تحلیل نیاز آموزشی برای کارکنان مرکز تلفن
- ۶۸ ❖ قالب خلاصه ای برای یک گزارش تحلیل
- ۶۹ گزارش یافته‌ها
- ۶۹ Δ تحلیل هزینه - فایده سریع
- ۷۰ هزینه‌ها
- ۷۲ ❖ موارد مربوط به هزینه‌ها
- ۷۳ ❖ هزینه‌های متوسط زمان و منابع آموزشی برای تدوین و تهیه
- ۷۵ فواید
- ۷۵ فواید دیگر مرتبط با آموزش
- ۷۵ سرمایه گذاری با بازگشت
- ۷۷ ❖ چقدر آموزش شما با ارزش است؟

آیا می دانید که باید چه کاری انجام دهید؟

تحلیل

Δ روش های جمع آوری اطلاعات

تحلیل

گروه های کانونی

شرکت کنندگان

تسهیل کردن یک گروه کانونی

مصاحبه ها

زمینه یابی یا پرسشنامه

زمینه یابی ها مبتنی بر شبکه

مشاهدات

روش های تلفیقی

چه نیازی به تحلیل است؟

انواع تحلیل

Δ تحلیل شغل

انجام یک تحلیل شغلی

محصول یک تحلیل شغلی

Δ تحلیل انتقادی

Δ تحلیل وظیفه

عمق تحلیل وظیفه

جمع آوری اطلاعات برای تحلیل وظیفه

تحلیل یادگیری

Δ تحلیل مخاطب

روش های جمع آوری اطلاعات برای یک تحلیل مخاطب

اطلاعات اضافی

Δ تحلیل استعداد

طبقه بندی های استاندارد

تحلیل استعداد در مقابل تحلیل شغل و وظیفه

فصل ۴

چگونه یک طراحی را اجرا کنیم:

۱۲۳	طراحی
۱۲۴	Δ اکنون تصمیم درستی اتخاذ کنید
۱۲۴	Δ تصمیم در مورد ارائه آموزش (محیط آموزشی)
۱۲۵	روش های رایج ارائه آموزش
۱۲۷	انتخاب نوع ارائه آموزش
۱۳۰	سیستم های ارائه تلفیقی
۱۳۲	محدودیت ها
۱۳۳	سؤالاتی در مورد مقولات محدودیت را
۱۳۴	✱ انتخاب روش ارائه آموزش با استفاده از محدودیت های پروژه
۱۴۰	Δ ارزش بی تأهیل کننده
۱۴۰	کلاس درس
۱۴۱	خود آموزی
۱۴۲	آموزش ضمن خدمت
۱۴۲	راهنما
۱۴۸	Δ اهداف
۱۴۹	منظور از اهداف چیست؟
۱۴۹	کاربرد اهداف
۱۵۱	خلاصه کاربرد اهداف
۱۵۱	اشتباه در نوشتن اهداف
۱۵۲	سطوح اهداف
۱۵۳	تدوین اهداف ویژه مفید
۱۵۴	چارچوب زمانی
۱۵۴	برای کارآموزان
۱۵۵	رفتارها
۱۵۸	معیارها و شرایط
۱۶۱	سطوح بیشتر؟
۱۶۲	بازبینی های مجدد
۱۶۳	نمونه هایی از اهداف
۱۶۴	Δ اهداف هوشمندانه و هوشمندانه تر
۱۶۵	Δ اسناد طراحی
۱۶۷	جزئیات یک سند طراحی

۱۶۷	۱. وسعت پروژه
۱۷۰	۲. ارائه
۱۷۲	۳. اهداف ویژه
۱۷۲	۴. مواد آموزشی
۱۷۲	۵. افراد درگیر
۱۷۳	۶. رئوس مطالب موضوع
۱۷۴	۷. نظارت و ارزشیابی
۱۷۴	۸. ارتباطات
۱۷۹	Δ توضیحات دوره
۱۸۱	جمع آوری محتوا
۱۸۲	Δ کارکردن با متخصصان موضوع درس
۱۸۴	Δ یادگیری پیش نیاز
۱۸۵	منابع دیگر محتوا
۱۸۶	Δ به مقدار کم راضی نشود
۱۸۶	افزودن ساختار: برنامه آموزشی
۱۸۷	Δ نقشه های دوره
۱۸۷	(۱) رئوس مطالب تفصیلی
۱۹۰	Δ توالی
۱۹۱	Δ فعالیتهای آموزشی
۱۹۱	فعالیت های پیش - آموزش
۱۹۲	مقدمه ها
۱۹۳	فعالیت های یادگیرنده محور
۱۹۴	بازی های آموزشی
۱۹۴	آزمون
۱۹۵	خلاصه
۱۹۶	فعالیت های بعد از کلاس
۱۹۷	Δ کوچک سازی محتوا
۱۹۷	Δ ارزشیابی یادگیرندگان (سؤالات آزمون و آزمون ها)
۱۹۸	سؤالات آزمون را به اهداف عملکردی ارتباط دهید
۱۹۸	نسبت به یادگیرندگان عادل باشید
۱۹۹	آزمون معیار محور

۲۰۵	(۱) بانک سؤالات
۲۱۴	نکاتی جهت طراحی در اشکال گوناگون کلاس درس
۲۱۴	آموزش ضمن خدمت (کمک‌های شغلی)
۲۱۵	خودآموزی
۲۱۶	آموزش رایانه و سی دی محور
۲۱۷	طرز کار دوره برای آموزش رایانه محور یا سی دی یار
۲۱۸	نکاتی در مورد طراحی آموزش رایانه یا سی دی یار
۲۱۸	خلاصه دوره برای آموزش رایانه و سی دی محور
۲۱۹	یادگیری اینترنتی همزمان و غیرهمزمان
۲۲۰	آموزش ماهواره محور و دیگر فرمت‌های تلفنی
	فصل ۵
۲۲۲	Δ محصولات نرم‌بسته
۲۲۳	آموزش کلاسی
۲۲۳	آموزش ضمن خدمت
۲۲۳	خودآموزی
۲۲۳	آموزش تکنولوژی محور
۲۲۴	(۱) طرح درس به عنوان یک محصول پایانی
۲۲۷	Δ فرمت‌های طرح درس
۲۲۹	(۱) پیش فعالیت‌ها
۲۳۰	(۱) پیش فعالیت‌های کارآموزان و سرپرستان
۲۳۰	(۱) محصول
۲۳۱	(۱) پیش فعالیت‌ها و فعالیت‌های بعد از کار
۲۳۲	(۱) مقدمه
۲۳۳	مرور
۲۳۴	(۱) یخ شکن‌ها
۲۳۵	(۱) انگیزش
۲۳۶	(۱) پیش آزمون‌ها
۲۳۶	(۱) در دست انجام در برابر گذرانده شده
۲۳۸	(۱) محتوای طرح درس: بدنه‌ی طرح درس
۲۳۸	(۱) خط و مشی‌ها
۲۳۹	(۱) فعالیت‌ها

۲۴۵	(۱) بازی‌ها
۲۴۸	(۱) خلاصه‌های درونی
۲۴۹	(۱) سوال‌ها انتخابی
۲۵۰	(۱) فعالیت‌های بعد از کلاس
۲۵۲	(۱) علاقه به دانستن در مقابل نیاز به دانستن
۲۵۲	بازبینی طرح درس
۲۵۳	* دستیار توسعه برنامه درسی
۲۶۰	(۱) بسته‌های شرکت کنندگان و بقیه ی مواد چاپی
۲۶۴	دیگر رسانه‌ها
۲۶۷	تذکراتی برای تهیه مواد درسی
۲۷۳	آموزش ضمن خدمت (کمک‌های شفاهی)
۲۷۵	خود آموز
۲۷۷	* آموزش مبتنی بر ایانه سی دی
۲۸۳	نکاتی برای طراحی یادگیر، الکترونیک
۲۸۴	آموزش ماهواره ای و دیگر فرمت‌های تلفظ
	فصل ۶
۲۸۸	آزمون‌های بتا
۲۸۹	شبیه سازی آزمون بتا
۲۹۰	ملاحظات دیگری در مورد آزمون بتا
۲۹۱	(۱) آزمون‌های بتا و آموزش ضمن خدمت
۲۹۲	(۱) آزمون‌های بتا و برنامه‌های خود آموزی
۲۹۳	اجرای آزمایشی در مقابل آزمون‌های بتا
۲۹۵	(۱) اجرای آزمایشی برای آموزش ضمن خدمت
۲۹۵	اجرای آزمایشی برای برنامه‌های خود آموزی
۲۹۶	Δ نکاتی دیگر در مورد اجرای آزمایشی
۲۹۸	(۱) باز بینی دوباره
۳۰۱	مسائل رایج در اجرا
۳۰۲	(۱) اجرای کلاسی
۳۰۳	Δ اجرای خود آموزی
۳۰۳	ارائه در مرکز یادگیری
۳۰۴	ارائه‌های توزیع شده

۳۰۴	Δ آموزش مرتبی
۳۰۷	آموزش مربی برای خود آموزی
۳۰۹	آموزش ضمن خدمت مربی
۳۱۱	Δ راهنمای نظارت
۳۱۱	Δ راهنمای مدیریت
۳۱۲	نکاتی در جهت اجرای برنامه
۳۱۳	نکاتی برای تسهیل کنندگان
۳۱۵	راهنمای اندازه‌ی کلاس
۳۱۵	آموزش ضمن خدمت (یک به یک)
۳۱۶	خود آ ارزی
	فصل ۷
۳۲۲	چرا ارزشیابی؟
۳۲۴	(۱) کلید یک ارزشیابی خوب
۳۲۴	این ارزشیابی برای شما
۳۲۶	انواع ارزشیابی
۳۲۷	(۲) سطح ۱: واکنش یادگیرنده به ۱۰۰
۳۲۸	روش‌های انجام آن
۳۳۱	ارزشیابی های انعکاسی خود آموزی
۳۳۲	سطح ۲: حفظ و تسلط بر دانش و مهارتها (یادگیر)
۳۳۳	ارزشیابی مهارت‌های ارزشیابی شما
۳۳۳	(۳) سطح ۳: انتقال به شغل مربوطه و بهبود در عملکرد شغل (کاربرد)
۳۳۶	سطح ۴: نتایج (تأثیر شغلی)
۳۳۷	سطح ۵: برگشت سرمایه
۳۳۹	ارزشیابی برنامه‌های خود آموزی
۳۴۳	(۴) بازبینی: با آنچه آموخته‌اید چکار می کنید؟
۳۴۳	بازبینی در صورت نیاز
۳۴۳	بازبینی برنامه ریزی شده
۳۴۴	زمان بندی بازبینی های برنامه ریزی شده
۳۴۴	اطلاعات مورد نیاز برای بازبینی
۳۴۵	Δ چه کسی باید یک بازبینی را اجرا کند؟
۳۴۵	Δ کنترل بازبینی‌ها

۳۴۶	ملاحظات دیگر در مورد بازبینی
۳۴۷	نکاتی برای ارزشیابی
۳۴۷	کلاس درس
۳۴۸	آموزش ضمن خدمت
۳۴۸	خود آموزی
۳۵۱	یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۳۵۲	آموزش ماهواره - محور
	فصل ۸
۳۵۴	نرم افزار برای طراحی آموزشی
۳۵۵	نرم افزار تحلیل
۳۵۶	نرم افزار طراحی آنلاین
۳۵۷	نرم افزارهای مترقیه
۳۵۷	پیش الگوی سریع
۳۵۸	اشیای یادگیری و آموزش با قطعات ریز
۳۵۹	دوره‌های عمومی
۳۵۹	برنامه‌های موجود
۳۶۰	فروشنده‌گان تکنولوژی
۳۶۱	آموزش مبتنی بر حمایت از عملکرد
۳۶۲	یادگیری مساله محور
۳۶۳	سیستم‌های مدیریت آموزشی
۳۶۴	متفرقه
	فصل ۹
۳۶۵	طراحی یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۳۶۵	تعاریف
۳۶۶	یادگیری الکترونیکی تلفیقی
۳۶۷	تهیه و اجرای یک سیستم یادگیری الکترونیکی
۳۶۸	بعضی آمارهای ناراحت کننده
۳۶۸	تعیین یک راهبرد جامع یادگیری الکترونیکی
۳۶۹	تجزیه و تحلیل انگیزه‌ها
۳۷۰	تعیین آمادگی سازمانی برای یادگیری الکترونیکی
۳۷۱	تهیه‌ی یک چشم انداز الکترونیکی

۳۷۲	طراحی و تهیه برنامه‌های خوب
۳۷۲	روندها و سیاست‌ها
۳۷۲	آماده سازی محیط کار
۳۷۳	سیستم‌های مدیریت یادگیری و سیستم‌های مدیریت محتوای یادگیری
۳۷۶	آماده سازی کل سازمان جهت یادگیری الکترونیکی
۳۸۱	برنامه ریزی برای اجرای روان و موفق
۳۸۲	تهیه یک برنامه ارزشیابی و اطلاع رسانی کارآمد
۳۸۴	طراحی و تدوین یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۳۸۴	تحلیل
۳۸۷	ضعف یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۳۸۷	تحلیل مخاطب‌ها، راه یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۳۸۹	راهنمای یادگیرندگان
۳۹۰	تعامل‌ها و فعالیت‌های رایانه یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۳۹۵	ارزشیابی یادگیرندگان
۳۹۶	رابط‌های کاربر
۳۹۸	اجرای آزمایشی و آزمون‌های بتا
۳۹۹	نرم افزار
۴۰۰	هدف گذاری مجدد
۴۰۲	ارزشیابی برنامه‌های یادگیری الکترونیکی غیر همزمان
۴۰۳	خلاصه
۴۰۸	بیست و پنج توصیه‌ی عالی در مورد یادگیری الکترونیکی از زبان یادگیرندگان الکترونیکی
	فصل ۱۰
۴۱۰	طراحی یادگیری الکترونیکی همزمان
۴۱۱	نقاط قوت
۴۱۲	نقاط ضعف و سوء تفاهات
۴۱۲	آنقدر که فکر می‌کنید آسان نیست
۴۱۴	نقاط ضعف
۴۱۶	سوء تفاهات مرتبط با یادگیری الکترونیکی همزمان
۴۱۷	ملاحظات مرتبط با طراحی برای یادگیری الکترونیکی همزمان
۴۱۷	تعاملات کوتاه
۴۱۸	هدف گذاری و طراحی مجدد برنامه‌های یادگیری الکترونیکی همزمان

۴۲۰	فعالیت‌های همزمان دیگر
۴۲۴	راهنمایی‌های تسهیل کننده با جزئیات بیشتر
۴۲۶	ارتقای راهنماهای دیگر برای تسهیل کننده
۴۲۸	راهنمای یادگیرندگان
۴۲۹	سایر افراد درگیر در این فرآیند
۴۳۰	نکاتی در مورد تکنولوژی کلی
۴۳۲	رسانه
۴۳۴	پاورپوینت
۴۳۵	وایت برد
۴۳۶	استفاده از برگه‌های کپی یا تصاویر
۴۳۶	گرافیک‌ها
۴۳۷	صدا
۴۳۷	فیلم
۴۳۸	صفحات وب
۴۳۹	طراحی تعاملات پیوسته
۴۳۹	تابلوهای پیام الکترونیکی
۴۴۰	چت روم‌ها
۴۴۱	تحلیل مخاطب‌ها
۴۴۲	اجرا
۴۴۳	آموزش تسهیل کننده
۴۴۷	آموزش یادگیرندگان
۴۵۱	شروع
۴۵۴	* یادگیری برخط: نوع خاصی از یادگیری الکترونیکی
۴۵۵	نقاط قوت یادگیری برخط
۴۵۷	معایب یادگیری برخط
۴۵۸	طراحی یادگیری برخط برای سازمان‌ها
۴۶۱	آنچه یادگیرندگان می گویند
۴۶۴	منابع

مقدمه

هدف

هدف از این کتاب سرعت بخشیدن به یادگیری و انجام طراحی آموزشی می‌باشد. طراحی آموزشی صحیح بسیار لازم و ضروری است اما در عین حال زمان یکی از جنبه‌های فرآیندهای آموزشی است، بنابراین یافتن فنونی جهت انجام درست و سریع آن بسیار مهم و فواید به کارگیری این فنون کاملاً واضح است. این کتاب همه طرح‌های آموزشی پایه، از تحلیل ارزشیابی و شاید قدری بیشتر را شامل می‌شود اما این کار را بدون یک نظریه مشخص، با تعداد کافی از فهرست و اِرسی‌های کاربردی و با نشانه‌های زیاد در مورد این که چگونه طراحی بهتر و سریع‌تری در عصر آموزش فناوری محور انجام دهیم، محقق می‌کند. بعضی‌ها ممکن است بگویند که در برخورد با طراحی آموزشی پایه، این کتاب مانند این است که بر روی «زمین قرمز شده» کار می‌کند. البته این مطلب ممکن است درست باشد، اما نوع دیگر از شخم زدن را انجام می‌دهد و شاید وقت آن رسیده که دوباره آن زمین را ملاقات کنیم مخصوصاً از یک منظر جدیدتر.

نوشتن راجع به طراحی آموزشی بسیار مشکل است. به نظر می‌رسد که هر چه بگویید یا هر طور بگویید نمره را از دست خواهید داد. برای خنثی کردن نظریه پرداز خواهید بود اما به اندازه کافی برای دیگر نمی‌توانید نظریه مناسبی فراهم کنید. در تئوریهای خود خیلی ساده انگارانه خواهید بود اما نه به اندازه کافی پایه نگر، خیلی بر روی نیازهای طراحی جدید یا نیازهای کاربران با تجربه تمرکز خواهید کرد و اما مورد "طراحان موقت" چگونه؟ و غیره.

به مفهوم مبهم طراحی آموزشی سریع پرستش عام را اضافه می‌کنیم مانند:

در فرآیند طراحی چه چیزی را می‌توانید از قلم بیاندازید؟

چه چیزی را بهتر بود که از قلم نیاندازید مگر این که واقعاً می‌دانستید.

یا یک طراحی آموزشی می‌تواند سریع و در عین حال صحیح باشد؟ به سادگی دنبال دردسرهای بیشتری می‌گردید. پس به غیر از سؤال کردن چه چیز دیگری می‌شود گفت.

مفهوم طراحی آموزشی سریع برای افراد مختلف معانی متفاوتی دارد، بنابراین این کتاب مخاطب‌های خاصی دارد.

اولین و شاید بیشتر آن‌ها طراحان موقتی باشند. این‌ها افرادی هستند که به دلیل تخصص آن‌ها در مورد موضوع، گاهی‌گاهی از آن‌ها خواسته می‌شود تا به دیگران نه تنها آموزش دهند بلکه آموزش را خلق کنند. برای شما، این کتاب یک روش طراحی آموزشی پایه را ارائه می‌کند که به شما کمک می‌کند تا یک آموزش اثر بخش را ایجاد کنید. منظور از/تربخش این است که آموزش، نیازهای یادگیرندگان و افرادی که شما را برای این کار انتخاب کرده‌اند برآورده سازد. فرایند سرعت خواهد گرفت، زیرا نظریه را کنار گذاشته‌ایم و چندین فهرست و اِرسی را برای کمک به شما فراهم نموده‌ایم.

دسته دوم مخاطب‌ها افرادی‌اند که بدون طرح و برنامه خاص و در اغلب موارد با آمادگی لازم، افراد متخصص در زمینه آموزش‌اند. در کاوش‌هایم خیلی از شما را ملاقات کرده‌ام. گاهی اوقات شما به یک پست آموزشی به مدت یک سال یا دو سال به عنوان بخشی از دوره کاری‌تان منصوب شده‌اید یا این که موسسه مورد نظر در آنجا به شما نیازمند است. بقیه، مربیان موقتی بسیار موفق بوده‌اند که به طور دائم به این سمت منصوب شده‌اند. شخصاً مسئول همه آموزش‌های گروه‌های کاری خود شده‌اند.

چیزی که در همه این‌ها مشترک است، این است که همه شما می‌خواهید کارتان را به خوبی انجام دهید اما نیازمند ابزارهایی هستید. این کتاب این ابزارهای مناسب را برای شما فراهم می‌کند. از تحلیل گروه کاری یا مشارکت برای نیارهای آموزشی گرفته تا ارزشیابی برنامه‌ها جهت حصول اطمینان نسبت به این که نیازها برآورده شده‌اند و همه چیزهایی که هر طراحی و اجرایی به آن‌ها نیاز دارند. یکبار دیگر خیلی به سرعت آن را انجام دادیم داد با کمترین جنبه نظری و حداکثر اطلاعات کاربردی به شکل کمک‌هایی برای انجام آن چیزی که ضروری است تا بهتر و سریع‌تر انجام شود.

گروه سوم مخاطب‌ها، شامل افرادی می‌شوند که نیازمند دانستن درباره طراحی آموزشی هستند اما احتمالاً هرگز عملاً وارد آن نخواهند شد. این دسته شامل مدیران و روسایی می‌شوند که باید درباره نوع آموزشی که گروه‌های کاری به آن نیاز دارند و این که چگونه برآیند آن را انجام دهند نیازمند تصمیم‌گیری‌اند، منابع حرفه‌ای انسانی‌اند که می‌خواهند کمی درباره طراحی آموزشی بدانند. به عنوان بخشی از مسئولیت‌های شغلی خود و جذب همکاران در آموزش و مشورت با سازمان به کمک مسئول کمک به کاربران جهت فهم مفهوم مواد کمکی طراحی آموزشی هستند.

گروه آخر مخاطب‌ها، کاربران فصلی‌اند که به دنبال روش‌های سریع جهت انجام طراحی آموزشی هستند. ما این مفاهیم را در این کتاب با جزئیات کامل بررسی نخواهیم کرد، اما آن‌ها را مهم می‌دانیم و در مورد آن‌ها بحث خواهیم کرد. بررسی می‌کنیم که چگونه این مفاهیم مناسب فرایند طراحی آموزشی پایه هستند.

مبانی خاص

در برخورد با این مخاطب‌ها و نیازهای متفاوت آن‌ها، این کتاب از تعدادی از مبانی خاص استفاده می‌کند یکی از بدیهی‌ترین آن‌ها، نمادها هستند. دو نوع اصلی نمادها وجود دارند که احتمالاً شما در آغاز یک فصل یا بخش می‌بینید. اولین آن یک Δ است. این نماد بدین معناست که این حیطه برای یک طرح موقتی^۱ ضروری نیست. اگر شما خواننده این کتاب هستید که اساساً در مورد موضوع مربوطه تخصص ندارید و جهت طراحی و تدریس یک دوره خاص دعوت شده‌اید، وقتی که نماد Δ را می‌بینید احتمالاً بدون هر اشکالی از فصل مربوطه می‌گذریم. این بدین معنا نیست که مفاهیم مورد بحث در این بخش‌ها در طراحی آموزشی مهم نیستند بلکه بدین معناست که شما در حال طراحی یک دوره خاص هستید که در آن تخصص دارید و فقط موضوعی را که انتخاب نموده‌اید تدریس می‌کنید، انجام هر چیزی در این بخش ممکن است خیلی برای شما مفید نباشند. به یاد داشته باشید که ما در حال اجرای طراحی آموزشی سر هستیم، بنابراین با فقط آن چیزی را که در موقعیت آموزشی به آن نیاز داریم انجام دهید.

این رأیند طراحی آموزشی موقعیتی^۲ نامیده می‌شود و ما می‌توانیم همه کتاب را موقعیت‌های طراحی آموزشی متنوع پر کنیم و ذکر کنیم که در هر قسمت چه کار باید کرد. به هر حال به خاطر تدوین کتابی که یاد کرده شود، به جای استفاده از یک روش که ایجاد مانع می‌کند، باید موقعیت کلی استفاده کنیم. به طور کلی با ویژگی‌های هر یک از مخاطبان منطبق باشد. یک بار دیگر، در موضوع مربوطه تخصص دارید معنای طراحی کنید و آموزش دهید که به شما محول شده است شما می‌توانید از قسمت‌هایی که با نماد Δ مشخص شده‌اند عبور کنید.

همچنین ممکن است با بخش‌هایی برخورد کنید که با نماد $\times$ مشخص شده‌اند. این‌ها قسمت‌های مورد علاقه شما به عنوان یک طراح موقتی هستند. اغلب این نمادها مکان‌هایی را نشان می‌دهند که می‌توانید به خاطر شرایط خاص خودتان از بعضی از مفاهیم بحث میانبر بزنید.

نوع دوم از نمادها $\times$ است. یک $\times$ بدین معناست که این قسمت برای یک میانبر^۳ طراحی سریع است این نماد مربوط به خوانندگانی است که مخاطبان فصلی‌اند^۴ و به آن قسمت می‌کند تا ویژگی‌های طراحی سریع یک کتاب را بدون خواندن مطالبی که از قبل می‌دانند، پیدا کنند این مطلب به این معنا نیست آن دسته خوانندگانی که در گروه‌های مخاطب دیگر قرار دارند نباید این بخش‌ها را بخوانند، همیشه همه بخش‌ها اطلاعات مفیدی وجود دارد که برای همه ممکن است مفید باشد. با وجود این، استفاده فوری سریع ممکن است بهترین روش برای طراحان بی تجربه نباشد.

occasional designer
situational instructional design
shortcut
seasoned practitioner

اگر شما جزء بقیه‌ی مخاطب‌ها هستید، باید بتوانید از همه موضوعات موجود در این کتاب در جهت پیشبرد فرآیندهای طراحی آموزشی استفاده کنید.

دومین اصل خاص - گذشته از نمادها- منابع پیشنهادی هستند. هر مرجعی به عنوان بهترین کتاب، مقالات چاپ شده در مجلات یا وب سایت‌ها جهت اطلاعات بیشتر در مورد موضوع مورد نظر در نظر گرفته شده است. این منابع را در همه فصل‌های کتاب می‌توانید پیدا کنید جایی که توصیه‌هایی برای یک موضوع یا مفهوم جدید معرفی شده‌اند. اساساً این منابع برای آن دسته خوانندگانی مناسب‌اند که می‌خواهند بیشتر بدانند، نظیر شماهایی که به تازگی مسئولیت مدیریت آموزشی یا آموزش تمام وقت را متقبل شده‌اید. عناوین کامل منابع در آخر کتاب به ترتیب حروف الفبا آمده است.

اکنون نمی‌خواهم با توصیه‌های خود ایجاد چالش کنم، لطفاً توجه داشته باشید که این‌ها فقط نظرات شخصی من هستند و فقط در ارتباط با مخاطب‌های خاصی هستند که قبلاً در مورد آن‌ها صحبت کرده‌ایم. لطفاً در مورد این که چرا چنین و چنان کرده‌ام یا این که چرا این و آن را لحاظ نکردم با من تماس نگیرید، نامه ننویسید یا ایمیل نزنید. خیلی خوشحال خواهم بود که نظرات شما را در مورد هر چیز غیر از آن در کتاب یا در طراحی آموزشی یا آموزش بشنوم.

یکی دیگر از مبانی خاص، تذکرات^۱ هستند که در پایان فصول کتاب آمده‌اند. یکی از مشکلات در پرداختن به طراحی آموزشی این است که دیر یا زود شما از مواضع خود کوتاه خواهید آمد، مخصوصاً زمانی که در مورد سیستم‌های ارائه صحبت می‌کنید. به دلیل این که خواستیم تا اطلاعات اساسی موجود در کتاب را به صورت بسیار ساده و بی‌بردار برای یک طراح تازه کار و بی تجربه مهیا کنیم، خیلی از نکات مشکل را نادیده گرفتیم.

بعضی از فهرست‌های آخر فصل بسیار طولانی می‌شوند، به‌ویژه وقتی که در مورد انواع رسانه‌ها بحث می‌شود، اما فراموش نکنید که این‌ها فقط به عنوان منابع^۲ و نباید مانند یک فهرست خوانده شوند. همچنین یک واژه نامه^۳ هم وجود دارد. تعریف‌هایی که در قسمت واژه نامه هستند کم و بیش پذیرفته شده‌اند. بعضی از این تعریف‌ها از خودم است و تعدادی دیگر به طور کامل یا بخشی از آن‌ها را از دیگران گرفته‌ام. در داخل هر فصل خواهیم گفت که کدام تعریف بیشتر مناسب است. به هر حال، واژه نامه در توضیح تعدادی از واژه‌های نسبتاً خوب عمل می‌کند. مثلاً، از واژه کارآموز^۴ به جای دانش آموز^۵ و مربی^۶ به جای مدرس^۶ در این کتاب استفاده می‌شود. اما همه این واژه‌ها را در واژه نامه خواهید یافت.

-
1. hints
 2. Glossary
 3. trainee
 4. student
 5. trainer
 6. instructor

منابع پیشنهادی که در پایان کتاب آمده است تنها یک منبع صرف یا یک کتاب شناسی نیست. این منابع بر مبنای موضوع به بخش‌های کوچک‌تری تقسیم شده‌اند تا استفاده از آن‌ها برایتان آسان شود. اگر چه بعضی از کتاب‌ها به تعداد بیشتری از موضوعات اشاره می‌کنند. این منابع بر اساس حروف الفبا مرتب شده‌اند نه بر اساس اهمیت آن‌ها.

سازماندهی کتاب

اما چون این کتاب خطی^۱ است، سدهای طراحی آموزشی داخل کتاب نیز خطی است که امدل طراحی پنج عنصری کوشش و خطا یعنی: تحلیل، طراحی، توسعه، اجرا و ارزشیابی استفاده می‌کند. فصل یک را با مقدمه و تفکرآتی بنیادین در مورد طراحی و اهمیت طراحی آموزشی آغاز می‌کنیم. این چرایی را با نظریه اشتباه‌نگیرید. فکر می‌کنم این که چرما- شبه‌های خاصی از طراحی آموزشی را انجام می‌دهید باید به طور مختصر بررسی شود، به‌ویژه فرآیند طراحی به عنوان یک کل بررسی می‌کنیم اما به نظریه ای که در ورای این چرایی وجود دارد توجهی نمی‌کنیم.

فصل دو در مورد فعالیت‌های طراحی پیش از طراحی آموزشی بحث می‌کند، منظور آن کارهایی است که شما قبل از آغاز برنامه طراحی باید آن‌ها را انجام دهید. این فعالیت‌ها شامل مفاهیمی مانند سنجش نیازهای آموزشی، سنجش عملکرد و تحلیل هزینه-فایده هستند. اگر شما یک طراح فصلی هستید، به جز فصل ۲ بقیه فصل‌ها برای شما اهمیت زیادی نخواهد داشت، در صورتی که اگر جدیداً مسئولیتی را در کارهای آموزشی گرفته‌اید، اطلاعات فصل ۲ خیلی مهم خواهند بود. از نمادها پیروی کنید و شرایط خود را به عنوان یک راهنما بکار ببرید.

خیلی از صاحب نظران معتقدند که فصل ۳ سرآغاز واقعی طراحی آموزشی است. مؤلفه ای که تحلیل نام دارد، البته، گروه زیاد دیگری می‌گویند که فصل ۲ نسبت به آنچه به مرحله تحلیل ختم می‌شود، شروع واقعی است. به هر حال، ما نگاهی به انواع تحلیل خواهیم داشت، به چه منظوری بکار می‌روند و روش‌های انجام آن‌ها چیست. انواع زیادی از تحلیل‌ها وجود دارند و همه آن‌ها مهم‌اند. اگرچه بسته به موقعیت خاص شما، بعضی از آن‌ها از بعضی دیگر مهم‌ترند.

فصل ۴ هم خیلی طولانی است به دلیل این که در مورد مباحث مهمی از طراحی بحث می‌کند. ما با تحلیل دیگران آغاز می‌کنیم که تعیین می‌کند چه سیستم ارائه ای برای فعالیت‌های آموزشی و سازمان شما مفید ترند. مطالب ذکر شده تا حدی چالش برانگیز است، چون بعضی طراحان در انتخاب سیستم ارائه قبل از تدوین مواد آموزشی طفره می‌روند. به هر حال با تمام تنوع فناوری‌ها که امروزه در ارائه آموزش موجودند و هزینه و زمان صرف شده در آن‌ها احساس می‌کنیم که تصمیم در مورد ارائه گامی بسیار مهم در مؤلفه طراحی است.

ما از این مرحله به سمت اهداف ریزه، ادغام طراحی، سؤالات آزمون و برنامه ریزی آموزشی و بعد به تکمیل مؤلفه طراحی حرکت می‌کنیم. این مرحله واقعاً نقطه کم و بیش تصادفی فصل چهار است. بعضی از این مفاهیم به سادگی می‌توانند با مؤلفه ارائه هم خوانی داشته باشند، بقیه آنقدر با هم مرتبط‌اند که سخت است بگوییم هر کدام به کجا می‌روند. اما یک نکته باید جملات آن را بگیریم.

فصل پنجم مؤلفه‌ای ارائه است که با پیشرفت واقعی مواد آموزشی مرتبط می‌باشد. ما در این فصل از یک چارچوب طرح درس تبعیت می‌کنیم. اگرچه طرح درس‌ها اساساً یک مدل ارائه کلاسی‌اند، مطالب مهمی را برای آموزش ضمن خدمت^۱ و همچنین برای آموزش فناوری - ما^۲ فراهم می‌کند، که اغلب سیستم‌های ارائه مهم را پوشش می‌دهند. ما سرآغازها، انگیزش، فعالیت‌ها، خلاصه، و عناصر ارزشیابی زیادی را تفسیر می‌کنیم.

به دلیل این که پیشرفت مؤلفه ای است که در حین آن شما می‌توانید رسانه را به آن اضافه کنید، بخش تذکرات نسبتاً دشوار است. هر ایده ای را از فلوچارت گرفته تا استفاده از شبکه‌های ماهواره ای به همراه توجه ویژه به فناوری‌هایی مانند آموزش مجازی و چند رسانه ای مطرح می‌کنیم.

¹. on-the-job training

². training based technology (TBT)

نکته: اصطلاحات زیادی مرتبط با اینترنت، اینترنت و فرآیند آموزش وب محور وجود دارند. در این کتاب، از اصطلاح آموزش مبتنی بر شبکه¹ استفاده می‌کنیم تا هر نوع از آموزش را که شبکه رایانه ای در آن به عنوان سیستم ارائه می‌گردد، مطرح کنیم. این ممکن است شامل اینترنت، اینترنت و وب باشد. اگر دلیل خاصی برای ترجیح یکی از آن‌ها بر دیگری وجود داشته باشد به طور ویژه به آن اشاره می‌شود.

فصل ششم مربوط به اجرای برنامه است. با وجود این، این فصل با اطلاعاتی در مورد اجرای آزمایشی آغاز می‌شود. بعضی‌ها ممکن است بگویند که این ماده مربوط به ارزشیابی (فصل هفتم) یا حتی پیشرفت می‌شود، مانند خیلی از فعالیت‌های طراحی آموزشی با هر دو مرتبط است. ما ارتباط اجرا را انتخاب کردیم چون اولین باری است که واقعاً می‌توانید ببینید که آموزشتان اجرایی شده است. در فصل ششم نگرانی‌های وجود دارد و بخش تذکرات، ایده‌هایی برای انواع مختلف اجرا دارد.

فصل هفتم مربوط به ارزشیابی است. هم برای کار آموز، که در فصل‌های دیگر نیز به آن پرداخته شده و هم خود برنامه آموزشی. دلایلی را برای انجام ارزشیابی ارائه می‌دهیم، چیزی که باید ارزشیابی شود و چگونگی سنجش بعلاوه ارزشیابی برنامه‌های خود آموز که نیازمند روش‌های دیگری است. تفکرانی در مورد اصلاح برنامه‌ها و مواد برنامه فصل هفتم را پایان می‌دهد و ما را با یک دور کامل به تحلیل باز می‌گرداند، که محصول پایانی ارزشیابی است.

هدف فصل هشتم این است که نیات بیشتری در مورد تعدادی از فنون طراحی سریع ارائه کند. این فصل بیشتر جهت استفاده طراحی با تجربه است اما مفاهیم موجود در آن ممکن است برای همه خوانندگان جالب باشد. هدف این بحث‌های توجیهی این نیست که شما را به متخصص این روش‌ها تبدیل کند، بلکه می‌خواهد به شما اطلاعات کافی بدهد تا تصمیم بگیرید که آیا این اطلاعات برای شما مفیدند یا نه، و با منابع مطالعه پیشنهادی قصد دارد شما را به معرفی هدایت کند که آن‌ها را بیاموزید.

فصل نهم و دهم در مورد طراحی دو سیستم ارائه جدیدتر کاربردی تر صحبت می‌کند: یادگیری الکترونیکی همزمان و غیر همزمان.

همان گونه که قبلاً اشاره شد، طراحی آموزشی، به‌ویژه طراحی آموزشی سریع، مبحث آسانی برای بحث کردن نیست. طراحی آموزشی کاملاً وابسته به شرایط است و اغلب به سنج دشوار، محیط سازمانی، نیازهای کارآموز، مسئولیت‌های مربی و دیگر چیزهای کمتر ملموس بستگی دارد. امیدوارم که این کتاب به شما در برخورد با این پیچیدگی‌ها کمک کند و طراحی آموزشی شما را به بهترین و سریع‌ترین طراحی تبدیل کند.

¹ net-based training